

Příprava hodiny „Kouzla v našem městě“

Mgr. Jana Polášková

Anotace

Výukové téma spadá do prvouky, pracovních činností a výtvarné výchovy třetí třídy. Kromě práce s představivostí a výtvarným ztvárněním reálného prostředí, se nabízí i zkušenost s přenesením staveb do plánu a rozmístěním podle skutečnosti za pomoci mapy, případně fotografie. Jedná se hodinu poskytující možnost skupinové spolupráce a projektového plánování, ze které žáci načerpají inspiraci a utřídí si informace o svém nejbližším okolí. Kreativní „tečka“ s kouzlením ve městě by měla vést k zamyšlení, jak věci/stavby fungují a že stačí nepatrná změna nebo posun a jejich účel se ztratí nebo výrazně změní nebo zkomplikuje.

Pomůcky: čtvrtky, lepidlo, fixy, pastelky

Zdroje a inspirace: <http://www.artschool.cz/visegrad/>,
<http://k5architecture.org/>, <https://reneeatgreatpeace.com/>

Doporučený věk: 3. třída

Předmětové zařazení: prvouka (téma: Obec, ve které žijeme, Orientace v obci), výtvarná výchova, pracovní činnosti

Časová dotace: 2x45minut

Klíčová slova: domy, okolí, budovy, škola, město, obec, řád, soulad, rozmístění

Průběh hodiny:

- a) Pro učitele: V hodině je práce s žáky zaměřena na důležité body – stavby ve městě a členění města (městská čtvrť s nejdůležitějšími prvky města – radnice, škola, obchod, zdravotnické zařízení, knihovna, park...) – které děti důvěrně znají z každodenního života a cesty do školy, jejich každodenní život by je měl inspirovat. Žáci by měli sami umět vyjmenovat, co je v nejbližším okolí školy, které stavby a prvky každý den vidí a co nesmí ve městě, obci, vesnici chybět – viz výše jmenované. Jako vedlejší podnět by si děti měly spojit lidské potřeby s uspořádáním místa – jídlo – obchod, voda – čistička, vodojem, vodárenská věž, práce – továrna, vydělávání – škola... Ve výsledné fázi této vyučovací jednotky by žáci měli vyvodit tyto závěry – každé město, obec musí mít určité prvky, ze kterých se skládá, které zajišťují jeho funkci, toto si uvědomí při rozdělování práce před malováním

staveb. Žáci s učitelem vyberou základní, nejdůležitější stavby, rozdělí nebo rozlosují, kdo a co bude malovat, práci mohou realizovat samostatně nebo ve dvojicích, jedna budova by měla odpovídat formátu A4. Po namalování je vystříhnou a rozmístí na koberec nebo velký podklad – balící papír, čtverek A0.

V závěrečné fázi – při kouzlení - žáci zjišťují, že umístění staveb v prostoru dává určitý smysl, není náhodné a různé rozmístění staveb přináší různé výhody. Výsledkem práce je obraz obce s nejdůležitějšími budovami, který může tvořit základnu pro další výuku s tématem životní prostředí, naše okolí.

Město na papíře je pojato obecně, nemusí přesně korespondovat se skutečným okolím místa, kde je škola, přestože by se jím děti měly inspirovat.

Cílem je uvědomit si funkci staveb a města nikoliv vytvořit přesný model okolí.

- b) V přípravné fázi učitel s žáky vede rozhovor o tom, kde žijí, jaké stavby v okolí znají, kam chodí s rodiči, k čemu stavby slouží, zde se jejich funkce pozná podle jejich vzhledu. Po motivační debatě si žáci rozdají úkoly, kdo a co ztvární. Práce na čtverku A4 pastelkami, fixy, na konec stavbu vystříhnou. Příklady staveb – škola, radnice, obchodní centrum, nádraží, sportovní centrum, továrna, bytové domy, kostel, divadlo, kino, most, zdravotní středisko, nádraží...
Pro přehlednost je možné na stavbu velkými písmeny napsat její název (RADNICE).
- c) Když jsou všechny obrázky připravené, shromáždí se všichni kolem plochy umístění – čtverky či kartónu nejlépe velikosti A1 či A0 a snaží se „poskládat“ své město (obec). Je dobré začít výrazným bodem – nejlépe školou - vůči kterému se pak situují ostatní stavby. Zásadní je zde korekce a podpora učitele – v této části musí děti vést. Je možné i podklad „podmalovat“ zelení-parkem, modří – vodní plocha, silnice...
- d) Když je hotovo, začínají kouzla☺ Žáci na chvíli zavřou oči a učitel přemístí jednu stavbu. Žáci změnu okomentují a snaží se říci, co pozitivního nebo negativního by taková změna přinesla. Kdo si první všimne změny, má právo vymyslet změnu v dalším kole.
- e) Žáci si chvíli hrají se změnami, přemísťují „potají“ různé „budovy“, mluví o dopadu různých přesunů na okolí a kvalitu života lidí např. budovy by si navzájem překážely, stínily, byly by příliš daleko, aby se

z jedné do druhé dalo dojít pěšky, v příliš složitém terénu, nelogicky poskládané atd. Poté si můžou žáci pohrát s různou dispozicí staveb – sestavit je třeba do pravidelných obrazců – kruhu, čtverce.

f) V závěru hodiny je plán opět sestaven podle skutečnosti, stavby se přilepí napevno na správné místo.

Téma k zamyšlení pro žáky: Co se vám v okolí líbí a co byste změnili – může posloužit k přípravě další hodiny s domodelováním a dotvořením plánu.

Kouzlení ve městech

Veronika Kovářová

Jeden z důležitých aspektů dobrého žití ve městě je čitelnost staveb. Aby muzeum vypadalo jako muzeum, tržnice jako tržnice a nádraží jako nádraží.

Jednotlivé stavby nemusí tak úplně na sebe navazovat urbanisticky, když ale dobře hovoří svou hmotou a fasádou, jsou orientačními body a jsou uživatelsky přátelské. Což nám dokazují historická města, která rostla přirozeně, mnohdy nesystematicky, ale my jim rozumíme.

Vždycky to tak ale nebylo – v době funkcionalismu připomínaly mnohé stavby bílé a velmi krásné továrny, ačkoliv se jednalo o obchody, bytové domy, nemocnice, ad. Jejich poslání být „strojem na bydlení“ se propisovalo i do vnější podoby. V době postmoderny se začaly domy tvářit jako úplně jiné domy. Obchodní dům vypadá jako zámek nebo krabice od bot.

Všimněte si, jaká architektura k vám promlouvá tak, že jí rozumíte i bez nadpisu. (Renesanční radnice, barokní kostely, kláštery, vlaková nádraží, vesnické statky.)

V dnešní době má na současnou architekturu doba postmoderny ještě vliv, stejně jako estetika moderny, ale dnes si již uvědomujeme, jak velký význam má čitelnost staveb pro orientaci člověka ve městě a většinová výstavba to čím dál více zohledňuje.